

Lidköpings kommun
kommun@lidkoping.se

2019-12-20

1 (18)

Dnr-SI 2019:6924

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Järpås
skola i Lidköping kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Järpås skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Järpås skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Arbetet med skapa en varierad och strukturerad undervisning innehållande ett aktivt lärarstöd behöver utvecklas.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i låg utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Arbetet med trygghet och studiero behöver förstärkas för eleverna.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 3 juni 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:6924) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn på olika sätt systematiskt och kontinuerligt följer upp och analyserar skolenhetens kunskapsresultat samt beslutar om utvecklingsinsatser i förhållande till analysen. På olika sätt följer rektorn också upp och utvärderar undervisningens kvalitet. Vidare leder och styr rektorn ett strategiskt jämställdhetsarbete. Rektorn leder och organiserar även det pedagogiska arbetet genom att se till att det sker ett lärande i kollegiet som syftar till att utveckla undervisningen.

Rektorn följer upp och analyserar resultaten och undervisningens genomförande samt vidtar vid behov åtgärder för att utveckla verksamheten

Granskningen visar genom insänd information samt intervjuer med rektorn och lärare att rektorn följer upp skolans resultat systematiskt och kontinuerligt samt beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Resultatet av uppföljningen och utvärderingen fungerar därefter som grund för skolans systematiska kvalitetsarbete. Rektorn har olika forum för att värdera elevernas resultat, bland annat klasskonferenser en gång per termin där elevhälsan och rektorn möter respektive lärare för att diskutera elevers progression och lärande. Utöver detta får rektorn bland annat information om elevernas utveckling vid elevhälsans löpande möten och via arbetslagsmöten samt via de olika kollegiala forum som finns på skolan (se nedan). Vid dessa forum diskuteras ofta de utmaningar som lärarna står inför i undervisningssituationerna. Av intervju med rektorn framgår att rektorn följer upp, analyserar, når en slutsats och fattar beslut om åtgärder avseende elevernas kunskapsresultat och enkätresultat. Som underlag använder rektorn bland annat betygsnyckeltal, provstatistik, enkätresultat (trygghet och studiero) och utvärderingar i arbetslag.

Rektorn följer upp undervisningens genomförande, dels genom samtal med lärarna och samtal med elever, dels genom lektionsobservationer. Syftet med lektionsobservationerna är enligt rektorn att granska undervisningens genomförande och alla lärare håller till en gemensam struktur. Vidare är syftet att granska elevernas trygghet och studiero. Lärarna berättar att rektorn efter genomförd observation ger återkoppling till lärarna.

Skolenhetens interna resursfördelning beslutas genom att utgå från skolans resultat och organisation. Rektorn berättar att hon med hjälp av sin ledningsgrupp diskuterar fördelningen av resurser och att detta görs vid en genomgång av läget i klasserna och hur behoven ser ut. Därefter tar rektorn beslut om hur resurserna ska fördelas. Även i samband med de klasskonferenser som genomförs sker en översyn av hur resurserna

ska fördelas. Enligt rektorn följs fördelningen regelbundet upp för att se om behov kvarstår och om behov finns på annan plats. Om det finns behov på annan plats omfördelas resurserna. Rektorn och lärare ger exempel på fördelning där klasser delats och att vissa personalresurser styrts till delar inom skolan som kräver mer resurser. Vid skolan finns en stor andel elever som kräver extra resurser. Trots detta saknas ett dagligt närvarande specialpedagogiskt stöd. Detta beror enligt rektorn på att elevhälsans resurser fördelas av huvudmannen och att fördelningsprincipen utgår från antalet elever vid skolan. Eftersom Järpås skola inte har så många elever så blir tillgången till specialpedagogisk kompetens låg trots att det finns stora behov. Detta påverkar rektorns förutsättningar att fördela resurser inom skolenheten. Huvudmannen bör se över om tillgången till specialpedagogisk kompetens fördelas utifrån elevernas olika förutsättningar och behov.

Med utgångspunkt från skolans värdegrundsarbete ser rektorn till att eleverna oavsett kön möts och behandlas lika

Granskningen visar att rektorn styr och leder ett strategiskt jämställdhetsarbete. Det finns ingen särskild jämställdhetsplan utan arbetet utgår från skolans trygghetsplan. Planen omfattar bland annat insatser mot diskriminering, där kön är en av diskrimineringsgrunderna. Vid intervjuer med elever upplever de att flickor och pojkar behandlas på ett likartat sätt. Någon elev uttryckte lite oro över att det i någon klass framstår som att pojkar kan bryta mot skolans regler i högre utsträckning än flickor utan att det får konsekvenser.

Rektorn har organiserat sin personal så att det främjar skolans utveckling

Granskningen visar att rektorn skapar goda förutsättningar för lärarna att samverka och försäkras sig om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Detta genom att det finns en agenda, att rektorn deltar i vissa forum och att skolans förstelärare leder vissa forum. Syftet är att arbetet på olika sätt ska leda till metodutveckling, öka lärarnas kunskaper och förståelse och att uppnå en gemensam pedagogisk grundsyn på skolenheten. Enligt rektorn genomförs ett gemensamt möte för alla lärare varje måndag, som varannan vecka följs av utvecklingsarbete. Arbetslagen har egna möten vid ett tillfälle per vecka. Pedagogiska resurser och lärare träffas tillsammans i de klasser de arbetar. Elevhälsoteamet finns på plats på tisdagar och där har all personal möjlighet till att träffa de olika professionerna enskilt eller tillsammans. EHT träffas tillsammans med speciallärare och rektor regelbundet varje vecka för att stämma av och se över vad som behöver arbetas vidare med. Vid EHT-dagar har varje arbetslag tid till att lyfta enskilda eller gruppfrågor tillsammans med EHT. Syftet med arbetslagsmöten och det gemensamma

lärarmötet är att få en planerad och strukturerad verksamhet. Syftet med utvecklingsarbetet är att öka kunskapen hos personalen och därigenom öka måluppfyllelsen hos eleverna. Syftet med EHT möte är att genom ett tvärprofessionellt sätt se på organisation-, grupp- och individnivå hur det fungerar och hur man kan genom detta arbeta för högre måluppfyllelse hos varje individ. Utöver detta finns en ledningsgrupp som består av speciallärare, pedagog från fritidshemmet, pedagog från arbetslag F-3 och pedagog från arbetslag 4-6 och rektorn. Ledningsgruppen sammanträder en gång i månaden.

Utöver detta finns även bland annat viss samverkan i arbetslagen som bygger på lärarnas eget initiativ eller sker spontant och lärarna ger som exempel att det kan ske samverkan kring trygghetsfrågor både praktiskt och pedagogiskt. Rektorn försäkrar sig om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Lärarbehörigheten är överlag god och de få lärare som saknar behörighet ges stöd och i den mån de är nya får de även en planerad introduktion.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att undervisningen är endast till viss del mål fokuserad, varierad och strukturerad samt att eleverna inte alltid ges ett aktivt lärarstöd. I övrigt präglas undervisningen av att lärarna har höga förväntningar på eleverna och att eleverna görs delaktiga i undervisningen och ges stimulans och utmaningar.

Undervisningen är till viss del målfokuserad, varierad och strukturerad, men den innehåller inte alltid ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att rektorn under hösten har beslutat att samtliga lektioner ska innehålla en gemensam struktur. Det ska finnas en tydlig inledning där lektionens syfte och mål tas upp. Därefter ska lektionen innehålla en variation av arbetssätt och innan lektionen avslutas ska det ske en enklare form av utvärdering. Tillsammans med

lärarna samverkar rektorn kring att få till stånd denna lektionsdesign. Enligt rektorn ska lärarna även arbeta med bildstöd för att öka undervisningens tillgänglighet. Enligt eleverna varierar möjligheten till olika arbetssätt mellan ämnen. De menar att i vissa ämnen är uppgifterna och aktiviteterna så statiska att de blir slentrianmässiga och lite omotiverande. Vid Skolinspektionens observationer noterades lärarledda genomgångar, film, eget arbete och högläsning. Enligt rektorn har inte lektionsstrukturen satt sig ännu, vilket innebär att vissa lärare har kommit längre i arbetet med att implementera strukturen än andra. Detta blev också tydligt under vissa av de observationer som Skolinspektionen genomförde. På vissa lektioner fanns ingen tydlig start där syfte och mål synliggjordes och på vissa lektioner genomfördes ingen utvärdering med eleverna.

Granskningen visar att alla intervjuade på skolan är överens om vad ett aktivt lärarstöd innebär, det vill säga ett stöd som innefattar att eleverna förstår, kommer i gång med sitt skolarbete och bibehåller sitt engagemang. Dock visar granskningen att eleverna i varierande grad får tillgång till ett aktivt lärarstöd. Några elever berättar att det förekommer att de ibland får vänta väldigt länge på att få hjälp. Eleverna menar att vissa elever prioriteras högre än andra under undervisningen och detta blev också tydligt vid en av de observationer som Skolinspektionen genomförde där elever inte får tillräckligt med stöd för att komma igång med sina uppgifter och/eller tillräckliga förklaringar för att de ska förstå och bibehålla ett engagemang. Vid denna lektion fick flera elever, som behövde lärarens hjälp, vänta väldigt länge innan läraren uppmärksammade dem. Rektorn är medveten om att det ser väldigt olika ut. Rektorn menar att hon behöver prata med vissa lärare och hur det aktiva lärarstödet behöver utvecklas.

Lärarna tydliggör till viss del för eleverna vilket syfte och vilka mål samt kunskapskrav ett nytt arbetsområde innehåller. Av intervjuer med lärare framgår att de på olika sätt presenterar och tydliggör målen för eleverna. Några lärare beskriver att de till övervägande del samtalar med eleverna för att beskriva syfte och mål inför ett nytt arbetsområde. Ibland förekommer det även att läraren går igenom kunskapskraven vid en lektion som ingår i en serie av lektioner inom ett arbetsområde. Vid intervju med eleverna uppges att lärarna i olika utsträckning knyter an undervisningen till läroplanen samt kunskapskraven. Vid de observationer som Skolinspektionen genomförde hade läraren skrivit upp målet på tavlan, men dessa mål var inte nationella mål utan snarare medel för att nå de nationella målen.

I undervisningen stimuleras och utmanas eleverna till viss del utifrån varje enskild individs behov och förutsättningar

Granskningen visar genom intervjuer med elever, lärare och rektor att lärarna har höga förväntningar på eleverna och anpassar undervisningen på olika sätt utifrån hur långt eleverna kommit i sin kunskapsutveckling. Både elever och lärare kan vid intervjuer ge exempel på hur detta arbete går till. Som exempel nämner lärarna att eleverna uppmuntras att utveckla sina uppgifter ännu mer trots att eleverna själva är nöjda. Ytterligare exempel som lärarna lyfter fram är att de visar eleverna att de tror på deras förmåga genom att säga att de kan ännu mer. Vidare beskriver lärarna att de utmanar och stimulerar eleverna genom att planera in uppgifter av olika svårighetsgrad. Härutöver beskriver lärarna att de gör löpande anpassningar i undervisningen beroende på hur långt eleverna kommit i sin kunskapsutveckling. På skolan har de tillsammans listat upp användbara extra anpassningar. När en lärare gör en extra anpassning informerar läraren övriga lärare. Anpassningarna följs regelbundet upp och utvärderas och goda exempel sprids inom kollegiet.

Vid intervju med elevhälsan framkommer att det tidigare har funnits problem med att anpassa undervisningen utifrån elevernas behov. Med hjälp av Specialpedagogiska skolmyndigheten och de allmänna råden har utbildningsinsatser gjorts vilket har bidragit till en positiv effekt. Bland annat är i dag flera anpassningar riktade till gruppen som helhet istället för riktat mot en enskild elev. Ett exempel på detta är bildstöd som används i klasserna. Enligt elevhälsan bidrar bildstödet till en större tydlighet för alla. Utöver detta berättar rektorn att skolan under läsåret 2018/19 började arbeta med Skolverkets studiepaket kring extra anpassningar och särskilt stöd. Enligt rektorn fanns då ett behov att få bättre kompetens och att utveckla framförallt extra anpassningar så att det kom fler tillgodo i form av ledning och stimulans. Arbetet pågår även under läsåret 2019/20. Effekterna av detta är enligt rektorn att fler elever använder sig av de anpassningsmöjligheter som finns.

Enligt intervjuade lärare och elevhälsan är ledning och stimulans något som skolan just nu arbetar extra med. Rektorn berättar att vid kollegiala forum träffas samtlig personal på skolan och diskuterar bland annat arbetet med ledning och stimulans. Rektorn fångar också upp detta vid mitterminsavstämningarna. Skolinspektionen vill dock påpeka, som nämnts ovan, att det finns elever på skolan som menar att vissa elever prioriteras högre än andra under undervisningen och att detta också blev tydligt vid en av de observationer som Skolinspektionen genomförde. Detta faktum gör att dessa elever inte får tillräcklig ledning och stimulans. Även skolenkäten visar att eleverna vid Järpås skola (5,9) uppfattar sina möjligheter till stimulans lägre än övriga skolor i Lidköpings kommun (6,2) och riket (6,4). Skolinspektionen vill därför påpeka vikten av att rektorn säkerställer att alla elever ges sådan stimulans som deras lärande kräver.

Eleverna görs delaktiga i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att genom den lektionsstruktur som beslutats av rektorn skapas utrymme för eleverna att få komma till uttryck. Som nämnts ovan har lärarna kommit olika långt i arbetet med att implementera denna struktur, men de som har kommit igång med detta arbete säger i intervju att utvärderingen används för att reflektera över vad man som lärare behöver gå in djupare på nästa gång eller hur man på andra sätt kan utveckla undervisningen. En annan lärare brukar ta reda på mer genom att fråga varför eleverna utvärderar som de gör. Ibland har läraren en annan uppfattning över hur det gått på lektionen än vad eleverna visar, och då ställer läraren frågor om det. Ibland anger eleverna enkla förklaringar knutet till vad eleverna kanske gjort på rasten. De lärare som har kommit igång med lektionsutvärderingar använder sig ibland av så kallade "exit tickets". Exit tickets är en metod för formativ bedömning som används för att stämna av klassens lärande. Vid några av de lektioner som Skolinspektionen besökte genomfördes istället en enklare form av fråga som eleverna fick svara på genom att använda sina armar.

Av intervjuer med rektor, lärare och elever framgår också att eleverna ges möjlighet att medverka i planering av undervisningens arbetssätt och arbetsformer. Det kan dock variera i viss grad beroende på ämne och på elevernas ålder och mognad. Lärarna låter även eleverna i viss utsträckning påverka redovisningsformer. Någon lärare säger att med syftet att skapa större motivation hos eleverna skulle lärarna kunna ta hand om elevernas initiativ och förslag bättre. En lärare brukar fråga eleverna vad de vill jobba med härnäst, till exempel i de samhällsorienterande ämnena. Ibland kan det vara mindre saker som eleverna kan få välja mellan, till exempel olika arbetsuppgifter.

Både rektorn och lärarna är överens om att eleverna har störst möjlighet till inflytande vid de återkommande klassrådstiderna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Arbetet med skapa en varierad och strukturerad undervisning innehållande ett aktivt lärarstöd behöver utvecklas.

Skolinspektionens granskning visar att det på Järpås skola saknas ett arbetssätt där eleverna får möta en undervisning som i alla delar är strukturerad och som präglas av

ett aktivt lärarstöd. Det finns inte alltid en fungerande struktur på lektionerna vilket inverkar negativt på både studieron och fokus på lärandet.

Enligt skolförordningen ska eleverna genom en strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Skolinspektionen rekommenderar att lärare under ledning av rektorn intensifierar arbetet med att säkerställa att alla elever får möta en strukturerad undervisning, det vill säga en undervisning som består av en variation av uppgifter och aktiviteter. Som nämnts ovan har rektorn infört en tydlig lektionsstruktur som bland annat ska innehålla en variation av uppgifter och aktiviteter, men lärarna har kommit olika långt med att tillämpa denna struktur. Ytterligare en viktig faktor för elevernas studiero och lärande är ett aktivt lärarstöd. Rektorn behöver säkerställa att alla elever ges ett aktivt lärarstöd, det vill säga ett stöd som innebär att alla lärare förklarar så att eleverna förstår, att eleverna kommer i gång med sitt arbete och bibehåller sitt engagemang. En viktig del i detta är att syftet och målet med undervisningen tydliggörs så att eleverna blir motiverade att lära och vet vad de ska arbeta med under lektionen. Syftet med lektionen och de olika aktiviteterna behöver således inte endast vara klart för läraren utan även för eleverna.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i låg utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att elevernas arbetsmiljö och lärmiljö på Järpås skola inte präglas av trygghet och studiero. Överlag bedömer Skolinspektionen att rektorn och lärarna behöver utveckla gemensamma strategier för att utveckla arbetet för att tillförsäkra eleverna studiero. När det gäller trygghet finns en rad insatser som på senare tid förbättrat elevernas trygghet, men

arbetet behöver utvecklas för att komma tillrätta med det hårda och stundom kränkande språkbruket.

Elevernas arbetsmiljö präglas inte av studiero

Granskningen visar att det finns ett arbete för att skapa studiero. Detta arbete bygger till stor del på att rektorn har beslutat om en gemensam lektionsstruktur, trivselregler har tagits fram tillsammans med eleverna samt genom att skapa genomtänka rastaktiviteter med syftet att undvika konflikter som sedan tas med in till klassrummen. Dock framkommer vid intervjuer med rektorn, lärare och elever att de upplever att elevernas möjligheter till studiero varierar. Vissa av de äldre eleverna uttrycker även en oro över att bristen på studiero går ut över deras lärande. När det inte är studiero viskas det och pratas i klasserna och elever stör varandra ofta när läraren vänder ryggen mot elever, eller när läraren hjälper en annan elev en stund. Ibland är lektionerna mer kaosartade enligt de intervjuade, vilket innebär att elever skriker, pratar och hyschar varandra samtidigt som ingen elev lyssnar. Eleverna uppger att lärarna använder sig av olika tillvägagångssätt när det inte är studiero. Någon elev uttrycker att det tar längre tid att lära sig när andra pratar eller springer runt i klassrummet. Även skolenkäten visar att eleverna vid Järpås skola (4,5) uppfattar sina möjligheter studiero lägre än övriga skolor i Lidköpings kommun (5,4) och riket (5,1). På vissa av de lektioner som Skolinspektionen besöker upprätthålls studieron och det är överlag lugnt i klassrummen och eleverna deltar i undervisningen, men på andra blir det tydligt att vissa elever stör ordningen. I samband med någon lektion pratar elever, som snabbt blivit klara med den tilldelade uppgiften, med varandra om annat än undervisningen och vandrar runt i klassrummet. Vid ett tillfälle bad en elev om att få flytta på sig då hen upplever att hen bli störd av en annan elev som sitter nära. Eleven utvecklar detta sedan vid intervjun och berättar att den andre eleven som sitter framför vänder sig om och rör hens saker samt har försökt fälla krokben på hen när hen ska gå och hämta något.

Även elevhälsan bekräftar bilden av bristande studiero. I intervjun uppges att studieron inte är tillräckligt bra. Det har blivit bättre men det återstår ett arbete och i vissa klasser mer än andra. Övergångarna mellan lektioner och lärare och när eleverna hämtar material är fortfarande oroliga i vissa grupper och är svårt att dämpa enligt elevhälsan. Lärare, elevhälsa och rektor uppger i intervju att de anser att det finns en utvecklingspotential på skolan när det gäller att utveckla gemensamma strategier för att upprätthålla eller komma till rätta med den bristande studieron.

Det pågår till viss del ett aktivt arbete för att tillförsäkra eleverna en trygg skolmiljö, men arbetet behöver utvecklas

Granskningen visar att skolans insatser för att skapa trygghet på skolan är otillräckliga. Det finns i flera avseenden ett gemensamt förhållningssätt för att skapa trygghet för alla elever och elever, lärare, elevhälsa och rektor uppger i intervju att tryggheten har utvecklats positivt, men att det fortfarande finns elever som inte är trygga i skolan. Sedan skolstarten 2018 finns en planerad och organiserad rastverksamhet och "rastkiosk" där eleverna får låna material och leksaker. Denna verksamhet ansvarar fritidshemmet för. Syftet med denna organiserade rastverksamhet är att minska risken för att elever ska vara ensamma eller bli utsatta. Enligt rektorn, lärare och elevhälsa har insatsen gett positivt resultat då de har sett att elever känner sig tryggare och att kränkningarna har minskat. Det är också färre konflikter vilket leder till att eleverna får bättre arbetsro direkt efter rast då det är lugnare på rasten. Tidigare uppstod ofta konflikter på rasterna, men genom styrda rastaktiviteter och vuxna som rör sig inom strategiskt utsedda områden på skolgården har konflikterna minskat. Utöver detta har skolan för att öka tryggheten för eleverna i lågstadiet infört separerade raster. Det innebär att lågstadieeleverna inte frekvent möter eleverna i mellanstadiet. Ytterligare insats från skolans sida är de så kallade trygghetsvandringarna där eleverna får markera vilka platser som upplevs som otrygga.

Eleverna uppger dock att det finns ett hårt språkbruk på skolan. Svordomar är vanligt förekommande och även tillmälen som hora, bög m.m. Skolan har försökt komma tillrätta med detta genom att skriva kränkingsanmälningar samt att införa svordomsanmälningar som skickas hem till vårdnadshavare. Skolan upplever dock att dessa anmälningar inte tas på allvar från vårdnadshavarnas sida.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Arbetet med trygghet och studiero behöver förstärkas för eleverna.

Skolinspektionens granskning visar att det vid Järpås skola finns behov av att utveckla arbetet med att tillförsäkra alla elever trygghet och studiero. Även om rektorn, lärare och elevhälsan kartlägger och vidtar åtgärder för att utveckla en undervisning som i högre grad präglas av trygghet och studiero, och trots att såväl studieron som tryggheten har utvecklats i positiv riktning under de senaste åren, är det inte tillräckligt eftersom det finns återkommande tillfällen där det saknas ett samlat arbete med att skapa trygghet och studiero. Rektorn behöver utveckla detta arbete så att det genomförs i alla årskurser och ämnen.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn prioriterar ett utvecklingsarbete för att få till stånd ett samlat arbete för god studiero på samtliga lektioner i årskurs 1-6. Ett sådant arbete bör utgå från en kartläggning av elevernas upplevelser av vad som är studiero och lärares sätt att arbeta för att skapa och upprätthålla god ordning och goda lärsituationer. Skolinspektionen vill också i sammanhanget särskilt understryka vikten av att involvera eleverna i arbetet för ökad studiero. Exempel på hur ett utvecklingsarbete för att främja och förbättra studieron kan läggas upp finns beskrivet i rapporten Skolans arbete för att säkerställa studiero.

Det har i granskningen framkommit att skolan på flera sätt verkar för en trygg skolmiljö. Dock har det visats sig att detta arbete så här långt inte har lyckats motverka det tuffa språkbruk som finns elever emellan. Här behöver skolans kraftsamla och eleverna behöver göras delaktiga även i detta arbete. Kartläggningar kan behöva göras och dessa kan med fördel genomföras på olika sätt, så som enkäter, dialogmöten med elever och vårdnadshavare. Det centrala är att skolan får ett brett och rikt material av hur eleverna upplever sin trygghet för att kunna göra adekvata analyser och för att tillsätta ändamålsenliga åtgärder.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20a § skollagen

9 kap. 20 och 22b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn ger lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i bedömningen samt kvalitetssäkra betygssättningen och att rektorn följer upp skillnaderna i omdömen/betyg i olika ämnen och lärares arbete med detta.

Vid skolenheten finns upparbetade rutiner med syftet att skapa likvärdiga bedömningar och en rättvis betygssättning

Granskningen visar att rektorn ger lärare förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar och betygssättning på avsatt tid och på olika sätt inom skolans årliga systematiska kvalitetsarbete. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår att lärarna regelbundet diskuterar bedömning och betygssättning. Vidare sambedömer lärarna elevernas arbeten för att skapa likvärdighet i bedömning och betyg. Inom de årskurser där det finns nationella prov sker exempelvis sambedömning av proven mellan lärare inom skolan och med lärare vid andra skolor. Lärarna i de yngre åldrarna använder också skolverkets bedömningsstöd för att kvalitetssäkra bedömning i förhållande till kunskapskraven. Samverkan och diskussioner sker också kring tolkning av kunskapskraven för att utveckla en samsyn kring kunskapskraven. Rektorn efterfrågar vidare kontinuerligt hur lärarna går tillväga när de sambedömer.

Vid intervjuer framkommer dock att de kontaktytor som finns med andra skolor främst gäller kvalitetssäkring vid bedömning av de nationella proven. Det gör att de lärarna som inte är involverade i dessa frågor har begränsade möjligheter att diskutera bedömningsfrågor. Skolinspektionen vill därför lyfta fram betydelsen av att skolan hittar samverkansmöjligheter med andra skolor i ett bredare perspektiv.

Rektorn följer upp och analyserar lärarnas bedömning och betygssättning. Av dokumentation och intervju med rektorn framgår att rektorn följer upp och analyserar bedömning och betygssättning och drar slutsatser av detta. Rektorn ger som exempel att hon analyserar meritvärden, satta betyg, gör jämförelser med övriga skolor i skolområdet, Lidköpings kommun, riket, betyg satta över tid och jämför med nationella prov i de fall detta är möjligt. Analysen omfattar även måluppfyllelsen i förhållande till F-betyg och skillnader i betygssättningen avseende kön. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår vidare att rektorn diskuterar och analyserar resultaten tillsammans med lärarna. Rektorn har exempelvis uppmärksammat skillnader i provbetyg och satt betyg.

På Skolinspektionens vägnar

X Roland Fallström

Roland Fallström
Enhetschef
Signerat av: Roland Fallström

X Erik André

Erik André
Utredare
Signerat av: Erik André

I handläggningen av ärendet har även utredaren Camilla Adler medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 19 november 2019 och den 20 november 2019. Besöket genomfördes av Erik André, Christina Sjögren och Camilla Adler.

Järpås skola ligger cirka 20 kilometer sydväst om tätorten Lidköping. Skolan är organiserad i tre arbetslag, F-3, 4-6 och fritidshem. Det finns en speciallärare, en resurslärare och sex pedagogiska resurser anställda. I årskurs ett till sex finns en ansvarig lärare i varje klass. Skolans arbete leds av en rektor som till sin hjälp har en ledningsgrupp som förutom henne själv består av speciallärare, pedagog från fritidshemmet, pedagog från arbetslag F-3 och pedagog från arbetslag 4-6.

Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i regelbunden kvalitetsgranskning i Järpås skola i Lidköpings kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

Formulär för huvudmannens redovisning

Utvecklingsområde 1: Arbetet med skapa en varierad och strukturerad undervisning innehållande ett aktivt lärarstöd behöver utvecklas.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 2: Arbetet med trygghet och studiero behöver förstärkas för eleverna.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

